

Γιγαντομαχία

(Α'βάθμια Εκπαίδευση)

Σόνια Μολογούση

ΓΝΩΡΙΜΙΑ-ΖΕΣΤΑΜΑ

1) Περπάτημα και οδηγίες 1-7

Ο εμπυχωτής καλωσορίζει την ομάδα και εξηγεί ότι στην αρχή ενός θεατρικού εργαστηρίου είναι σημαντικό να χτίσουμε την ενέργεια και την εμπιστοσύνη μέσα στο χώρο όπου θα εργαστούμε. Ζητάει τους συμμετέχοντες να περπατήσουν στο χώρο και να ακούν προσεκτικά τις οδηγίες. Όταν ακούν 1 σημαίνει σταματάω, 2 προχωράω, 3 παλαμάκι, 4 άλμα, 5 κάθομαι στο πάτωμα, 6 τραγουδώ έναν στίχο από το αγαπημένο μου τραγούδι, 7 κάνω μία περιστροφή γύρω από τον εαυτό μου. Κάθε εντολή εισάγεται σταδιακά και δοκιμάζεται από την ομάδα ενώ στη συνέχεια, ο εμπυχωτής φωνάζει τυχαία τα νούμερα 1-7 για να χτίσει την αίσθηση συγκέντρωσης και συνειδητότητας της ομάδας. Ενεργοποίηση σώματος, φωνής, συγκέντρωσης και χτίσιμο ενέργειας ώστε να εξασφαλίσουμε ότι όλοι είναι παρόντες στο χώρο

2) Κύκλος- ονόματα

Οι συμμετέχοντες σχηματίζουν έναν κύκλο όρθιοι και ο εμπυχωτής τους ενημερώνει ότι για να γνωριστούν έχουν 2 λεπτά για να ξαναφτιάξουν τον κύκλο αλλά αυτή τη φορά θα πρέπει να τοποθετηθούν ο ένας δίπλα στον άλλο με αλφαβητική σειρά. **Παιχνίδι με ντέφι- σύμβολα**

3) Παιχνίδι με ντέφι- σύμβολα

Σε κύκλο πάλι ο εμπυχωτής παρουσιάζει στην ομάδα ένα ντέφι. Ένας- ένας οι συμμετέχοντες παίρνουν στα χέρια τους το ντέφι και κάνουν μία μικρή παντομίμα στην οποία το παραπάνω κρουστό χρησιμοποιείται σαν κάτι άλλο από αυτό που είναι. Έτσι για παράδειγμα μπορεί να μετατραπεί σε καπέλο, πιάτο, δίσκο, ρόδα κτλ. Ακολουθεί συζήτηση που εστιάζει στη χρήση συμβόλων στο θέατρο όπως επίσης και στο γεγονός ότι από τη στιγμή που ένα αντικείμενο εισέρχεται στη σκηνή, χάνει την καθημερινή χρηστική του αξία και μετατρέπεται σε ένα σημείο που εκπέμπει ένα συγκεκριμένο μήνυμα. Σύνδεση με το συμβολισμό των μύθων και την ποιητική αλλά κρυπτογραφημένη περιγραφή της προϊστορίας που εμπεριέχεται σε αυτούς.

4) Ομαδικές εικόνες

Ο εμπυχωτής εξηγεί στους συμμετέχοντες ότι στο θέατρο είναι σημαντικό να μπορούμε, κατά τη διάρκεια μιας παρουσίασης, να εστιάζουμε στην ένταση και να φτιάχνουμε εικόνες απ' το τίποτα. Χωρίζει την ομάδα σε 4 μικρότερες και αναθέτει σε κάθε μια από αυτές να μιμηθεί ένα από τα παρακάτω φυσικά φαινόμενα: τυφώνας, σεισμός, καταιγίδα, έκρηξη ηφαιστείου. Το σώμα κάθε συμμετέχοντα μετατρέπεται σε μέρος του. Όταν η ομάδα συντονιστεί και βρει τον ρυθμό της, ο εμπυχωτής, ζητά να προστεθούν και οι κατάλληλοι ήχοι. Επισημαίνεται στους συμμετέχοντες ότι θα πρέπει να λάβουν υπόψιν τους το χώρο, το σημείο εκκίνησης και τερματισμού σε περίπτωση που επιλέξουν να κινηθούν αλλά και να κάνουν χρήση και των τριών επιπέδων: χαμηλό- μεσαίο- ψηλό. Στο τέλος της άσκησης οι 4 υποομάδες ενώνονται σχηματίζοντας ένα ενιαίο σύνολο αναπαριστώντας ένα μυθικό τέρας διατηρώντας τους ήχους τους. Συνεργασία- παρουσίαση-χρήση χώρου στο θέατρο- χτίσιμο ικανοτήτων ως θεατών.

ΚΥΡΙΩΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

5) Εισαγωγή στην ιστορία- κυκλικό δράμα

Ο εμπυχωτής μοιράζει στους συμμετέχοντες από ένα χαρτονάκι. Τα χαρτόνια στο σύνολό τους είναι είκοσι οκτώ. Εφτά μπλε, εφτά πράσινα, εφτά μοβ και εφτά ροζ. Οι συμμετέχοντες παίρνουν το χαρτόνι τους και ανάλογα με το χρώμα του σχηματίζουν ομάδες. Οι συμμετέχοντες πρέπει να βάλουν σε σειρά τις φράσεις που βρίσκονται τυπωμένες στην πίσω πλευρά του χαρτονιού. Όσα δεν γράφουν κάτι τα αφήνουν στην άκρη. Μόλις ολοκληρώσουν τη διαδικασία έχουν στα χέρια τους ένα κείμενο. Ο εμπυχωτής ενημερώνει τις ομάδες ότι έχουν 7 λεπτά στη διάθεση τους για να οργανώσουν ένα δρώμενο με βάση το κείμενο που συνέθεσαν και να κάνουν μια πρόβα όλοι μαζί. Στην παρουσίαση του δρώμενου θα πρέπει να υπάρχει ένας αφηγητής ενώ τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας εκτελούν τα τεκταινόμενα υποδουόμενοι χαρακτήρες, αλλά και αντικείμενα αν χρειαστεί, χρησιμοποιώντας όπου χρειάζεται ευθύ λόγο όπως αυτός υποδεικνύεται από τις φράσεις του κειμένου που βρίσκονται μέσα σε εισαγωγικά. Κάθε ομάδα κάνει πρόβα το κομμάτι της ιστορίας που της αντιστοιχεί, έχοντας υπόψιν ότι οι υπόλοιποι συμμετέχοντες πρέπει να μπορούν να τους βλέπουν και να τους ακούν. Οι σκηνές παρουσιάζονται με τη σειρά έτσι ώστε να ανασυνθέσουν την ιστορία μέχρι την αρχή της τιτανομαχίας. Το κείμενο που χρησιμοποιήθηκε είναι μία διασκευή από το βιβλίο **Διονύσης Σαββόπουλος: Μυθολογία, Τόμος 1, εκδ. Καθημερινή** και υπάρχει στο Παράρτημα Α)

6) Αναστοχασμός- οικογενειακό δέντρο Θεών

Ο εμπυχωτής συζητάει με την ομάδα σε κύκλο πώς οι άνθρωποι εξετάζουν μερικές φορές να το πώς ξεκίνησε η οικογένεια τους σημειώνοντας τα ονόματα των συγγενών τους σε ένα οικογενειακό δέντρο. Ο εμπυχωτής μοιράζει το Παράρτημα Β και οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν, όσο ξέρουν, τα στοιχεία της οικογένειάς τους. Στη συνέχεια ο εμπυχωτής εξηγεί ότι μπορούμε αντίστοιχα να καταλάβουμε πώς οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι δημιουργήθηκε ο κόσμος, αν εξετάσουμε ένα οικογενειακό δέντρο για τους θεούς τους. Αφού λοιπόν στην προηγούμενη άσκηση οι συμμετέχοντες ανασυνέθεσαν την ιστορία της προέλευσης των θεών, θα πρέπει τώρα να γράψουν σε post-it τα ονόματα των θεών που αναφέρονται στα κείμενα των ομάδων και συμπληρώσουν το οικογενειακό δέντρο των Θεών που είναι ζωγραφισμένο σε ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου, αρχίζοντας από τον κορμό.

7) Τελετουργικό - αναπαράσταση Τιτανομαχίας

Ο εμπυχωτής ενημερώνει τους συμμετέχοντες ότι θα προσπαθήσουν να αναπαραστήσουν το πρώτο μέρος της Τιτανομαχίας. Εμφανίζει το τύμπανο και εξηγεί ότι θα το χτυπάει και θα φωνάζει *ψηλά, στη μέση, χαμηλά*. Ζητάει από τους συμμετέχοντες να περπατήσουν στο χώρο και να είναι συγκεντρωμένοι για να ακούσουν το χτύπο και τη λέξη. Όταν το ακούσουν θα πρέπει να ανταποκριθούν στιγμιαία φτιάχνοντας με το σώμα τους ένα σχήμα που αντιστοιχεί στην λέξη. Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες βρίσκουν έναν συνεργάτη και αποφασίζουν ποιος είναι ο Α και ποιος ο Β. Ξεκινάει ο Β. Με τον χτύπο του τύμπανου θα φτιάξουν ένα σχήμα με το σώμα τους που είναι ψηλό, μεσαίο ή χαμηλό και ο Α θα αντιδράσει σε αυτό με ένα σχήμα διαφορετικής δυναμικής. Αν για παράδειγμα ο Β φτιάξει ένα ψηλό σχήμα ο Α θα πρέπει να φτιάξει ένα μεσαίο ή χαμηλό κ.ο.κ. Στον επόμενο χτύπο ξεκινά ο Α και εναλλάσσονται οι ρόλοι μέχρι οι συμμετέχοντες να καταλήξουν σε μία αλληλουχία πέντε ζευγαρωτών κινήσεων. Αφού καταλήξουν επαναλαμβάνουν τις κινήσεις έχοντας πλήρη οπτική επαφή ο ένας με τον άλλον, ενώ φαντάζονται ότι κρατούν φανταστικά όπλα (ξύλα, πέτρες) αλλά χωρίς

να ακουμπήσουν καθόλου μεταξύ τους. Στη συνέχεια ο εμπυχωτής ζητάει από τους συμμετέχοντες να φτιάξουν δύο ομάδες. Η μία αποτελείται από όλα τα Α και αντιστοιχεί στους Τιτάνες και η άλλη από όλα τα Β και αντιστοιχεί στους Ολύμπιους. Κάθε ομάδα θα πρέπει να προετοιμάσει ένα τελετουργικό-ομαδικό χορό συμπεριλαμβάνοντας κινήσεις που δοκίμασαν προηγουμένως, άγριες εκφράσεις προσώπου και γκριμάτσες όπως το βγάλσιμο της γλώσσας, φούσκωμα των ματιών, γρυλίσματα και κραυγές, κούνημα φανταστικών όπλων και δυο τρεις στίχους αντιπροσωπευτικούς της ομάδας τους και θα πρέπει να τα αποδώσουν με πλήρη ομοφωνία και συγχρονισμό κινήσεων. Παρουσίαση των τελετουργικών.

8) Story Woosh

Οι συμμετέχοντες κάθονται σε κύκλο και ο εμπυχωτής τους ενημερώνει ότι θα εμπλακούν όλοι σε μία αφήγηση για το πώς συνεχίστηκε και ολοκληρώθηκε η Τιτανομαχία. Εξηγεί ότι ίδιος θα λέει την ιστορία και οι υπόλοιποι θα αναπαριστούν τους διαφορετικούς χαρακτήρες και αντικείμενα της ιστορίας. Όταν ο εμπυχωτής δείχνει έναν συμμετέχοντα είναι η σειρά του να σηκωθεί και να σταθεί στη μέση του κύκλου σχηματίζοντας με το σώμα του τον χαρακτήρα ή το αντικείμενο που μόλις περιέγραψε ο αφηγητής. Αν πρόκειται για πρόσωπο/χαρακτήρα, μπορεί να χρειαστεί να κάνουν ή να πουν κάποια πράγματα. Το μόνο που έχουν να κάνουν οι συμμετέχοντες είναι να ακούνε προσεκτικά την ιστορία και να αντιδρούν σε ό,τι λέγεται. Επιπλέον η ομάδα πληροφορείται ότι όταν στον κέντρο του κύκλου βρίσκονται πολλά άτομα ο εμπυχωτής θα λέει τη λέξη woosh που είναι το σύνθημα για να επιστρέψουν στις θέσεις τους όσο πιο γρήγορα γίνεται (Παράδειγμα). Ο εμπυχωτής αφηγείται την ιστορία ενώ παράλληλα ορίζει, ανεξαρτήτως φύλου, τους συμμετέχοντες που είναι σειρά τους να σηκωθούν. Τα πρόσωπα και τα αντικείμενα που είναι γραμμένα με έντονους χαρακτήρες είναι αυτά που θα πρέπει να αναπαραστήσουν οι συμμετέχοντες. Οι φράσεις σε ευθύ λόγο που είναι γραμμένες με πλάγιους χαρακτήρες λέγονται πρώτα από τον εμπυχωτή και μετά επαναλαμβάνονται από τον συμμετέχοντα που υποδύεται το αντίστοιχο πρόσωπο. Το κείμενο που χρησιμοποιήθηκε είναι μία διασκευή από το βιβλίο **Διονύσης Σαββόπουλος: Μυθολογία, Τόμος 1, εκδ. Καθημερινή.**

«Κι αρχίζει μια μάχη, μια μάχη που να κουνιέται η Γη ολόκληρη, καθώς εκτοξεύανε πελώριους βράχους οι Τιτάνες εναντίον των θεών και οι θεοί εναντίον των Τιτάνων. Δέκα χρόνια κρατούσε η μάχη και κανείς δε νικούσε. Ισόπαλοι ερχόντουσαν συνέχεια. Πιάνει τότε η **μάννα Γη** τον εγγονό της τον **Δία** και του λέει, «Δεν μπορείτε να νικήσετε τους Τιτάνες ούτε οι Τιτάνες εσάς. Ξέρεις γιατί; Γιατί κι εκείνοι είναι θεοί όπως κι εσείς». «Και τι νά κάνουμε;» λέει ο Δίας. «Πρέπει νά ζητήσετε βοήθεια από πλάσματα που είναι κατώτερα από σας». «Και ποια είναι αυτά τα κατώτερα πλάσματα;» «Ε, οι Εκατόγχειρες και οι Κύκλωπες, που κλαίνε ακόμα μέσα μου, βαθιά φυλακισμένοι απ' τον Κρόνο και τον ουρανό βαριά αλυσοδεμένοι.»

Πάει και χώνεται αμέσως ο Δίας κάτω στα βάθη της Γης. Καί τί νά δει: **Κύκλωπες** με το ένα τους μάτι και τους **Εκατόγχειρες** με τα τρία κεφάλια και τα εκατό χέρια τους, δεμένους με **αλυσίδες**. Τους φύλαγε όμως η **Κάμπια**. Τη σκοτώνει ο Δίας, της παίρνει τα κλειδιά και τους ελευθερώνει αμέσως. Καταχαρούμενοι αυτοί, χορεύοντας και τραγουδώντας, γεμάτοι ευγνωμοσύνη προς τον Δία που τους ελευθέρωσε, τον γέμισαν δώρα. Οι Κύκλωπες του χάρισαν όλους τους **κεραυνούς** κι όλες τις **αστραπές** που μέχρι τότε ο Δίας κεραυνούς κι αστραπές δεν είχε. Μα καί στ' αδέρφια του κάνανε δώρα. Χάρισαν στον **Άδη** το **σκούφο από τομάρι σκύλου** που σε κάνει αόρατο. Και στον **Ποσειδώνα** τη **φοβερή του τρίαίνα** που μια φουρτουιάζει τη θάλασσα και μια τη γαληνεύει.

WOOSH

Κύκλωπες και **Εκατόγχειρες**, λοιπόν, παρατάχθηκαν δίπλα στους θεούς του Ολύμπου: Τον **Άρη**, την **Αφροδίτη**, τον **Άδη**, τον **Ποσειδώνα**. Από τη μία πλευρά οι Ολύμπιοι λοιπόν και από την άλλη οι **Τιτάνες**. Κι αρχίζει τότε μια καινούργια μάχη. Κι έβλεπες τους Τιτάνες να χτυπάνε τα πόδια τους στη γη, να ορμάνε στους θεούς και να φωνάζουν: «*Θα σας συντρίψουμε*». Και οι θεοί από την άλλη να χτυπούν κι αυτοί με τη σειρά τους τα πόδια τους στη γη και να απαντούν: «*Θα σας αφανίσουμε*». Ορμάει τότε κι ο **Δίας** απ' τον ουρανό, λάμποντας με βροντές κι αστραπές και **καπνός** πολυς ανέβηκε ψηλά στον ουρανό. Οι Τιτάνες δεν μπορούσαν να δουν, τους τύφλωνε ο καπνός. **Βούιζε** ο τόπος κι **έβραζε** ο **ωκεανός** και τα μαύρα νερά του. Καίγονταν τα δάση απ' τις φλόγες του Δία. Κι έτσι, άρχισε σιγά-σιγά η μάχη νά γέρνει υπέρ των θεών του Ολύμπου.

WOOSH

Λίγο ακόμη ήθελε για να νικήσουν οι θεοί. Όμως αυτό το λίγο αργούσε ακόμη. Και τότε μπαίνουν στη μάχη και οι **Εκατόγχειρες**. Σκύβουν και με τα εκατό χέρια του ο καθένας υψώνουν από εκατό **βράχια** και με το ένα, δύο, τρία, -ενώ κι ο **Δίας** άστραφτε και βρόνταγε- εκσφενδονίζουν όλοι μαζί τριακόσια βράχια στους **Τιτάνες** και τους καταπλάκωσαν. Κι ο Δίας τους έχωσε βαθιά, βαθιά στη Γη, εκεί που 'ναι τα Τάρταρα. Πολύ κάτω και πιο κάτω ακόμη. Εκεί τους κλείσανε τους Τιτάνες και γύρω-γύρω φτιάξανε ένα **τείχος** χάλκινο και γύρω-γύρω τύλιξε ο **Δίας** τρεις φορές **σκοτάδια** να κυκλώνουνε το χάλκινο δωμάτιο, να μην μπορούν πια να βγουν έξω οι Τιτάνες. Πάνω απ' τα Τάρταρα είναι τα θεμέλια της Γης και του Ωκεανού. Να βγουν επάνω δεν μπορούν. Εκεί πάνω έβαλε τις χάλκινες πόρτες του ο Ωκεανός. Και βάλαν οι θεοί τους Εκατόγχειρες να φυλάνε τους Τιτάνες. Κι από τότε οι Τιτάνες ποτέ τους δεν ξαναενόχλησαν την Ελλάδα.

WOOSH

Τέλος και χειροκρότημα!!!!

9) Αφήγηση

Ο εμπυχωτής αφηγείται τα παρακάτω από το βιβλίο **Διονύσης Σαββόπουλος: Μυθολογία, Τόμος 1**, εκδ. Καθημερινή: «*Η μάνα Γη έγινε έξαλλη. Δεν περίμενε ότι ο Δίας θα βάλει σε τόσο σκληρή τιμωρία τους Τιτάνες, τους θείους του. Δεν περίμενε ότι θα τους θάψει στα Τάρταρα να μην ξαναδούν ποτέ το φως της ημέρας. Κουράστηκε πια η μάνα Γη να βοηθάει κάθε φορά το καινούργιο να 'ρθει κι όταν αυτό έρχεται να κάνει τα ίδια και χειρότερα απ' το παλιό.*

Στην αρχή βοήθησε τους Τιτάνες και τον Κρόνο να διώξουν τον πατέρα τους τον Ουρανό. Ό Κρόνος όμως έτρωγε τα παιδιά του. Βοήθησε τότε τον Δία ν' αφανίσει τον Κρόνο, αλλά ο Δίας, όχι μόνο τον Κρόνο αλλά πλήθος Τιτάνες αφάνισε κι όσοι απέμειναν νικημένοι, τους έθαψε ζωντανούς στα Τάρταρα. Επιπλέον δεν έδειχνε πια σεβασμό στη μάνα Γη. Δεν την άκουγε. Λες και πήγαινε να μοιάσει του παππού του, του Ουρανού. Δεν το περίμενε αυτό η μάνα Γη. Τώρα, πώς να τιμωρήσει τόν Δία;»

10) Γη- Δάσκαλος σε ρόλο

Δάσκαλος σε ρόλο: Στην πιο απλή του φόρμα ο εμπυχωτής λαμβάνει μέρος στο δράμα μαζί με τους άλλους συμμετέχοντες προκειμένου να χειριστεί τις μαθησιακές ευκαιρίες που προκύπτουν από το δραματικό πλαίσιο. Συχνά χρησιμοποιεί τον ρόλο του για διεγείρει το ενδιαφέρον, να καθοδηγήσει τη δράση, να δημιουργήσει δραματική ένταση. Ο εμπυχωτής ενημερώνει ότι θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν τη γη και να της κάνουν ερωτήσεις για το πώς αισθάνεται απέναντι στο Δία και τις τελευταίες εξελίξεις με τους Τιτάνες (ο δάσκαλος για να εισάγει το ρόλο και τη σύμβαση καρφίτσώνει στα ρούχα του την εικόνα από το παράρτημα νούμερο Γ).

11) Αφήγηση

Ο εμπυχωτής αφηγείται: «Θυμάστε, λοιπόν, τον Κρόνο, εκεί που κρατούσε ψηλά τα κομμένα μέλη του πατέρα του, του Ουρανού: Ε, εκεί λίγο πριν τα πετάξει ματωμένα στη θάλασσα, λίγες σταγόνες αίμα στάξανε πάνω στη Γη κι από εκείνες τις σταγόνες ξεφύτρωσαν οι Γίγαντες. Παιδιά της μάνας Γης κι αυτοί παρακατιανά μπορεί πάντως δικά της. Δεν ήταν βέβαια αθάνατοι. Ήταν θνητοί σαν εμάς. Αλλά αυτοί ήταν άγριοι, τα μαλλιά τους και τα γένια τους ήταν φίδια φαρμακερά και είχαν πόδια δράκοντα. Συγκεντρώθηκαν γύρω απ' τη μάνα τους κάτι τους ψιθύρισε εκείνη κι αυτοί άκουγαν με σκυμμένο το κεφάλι».

12) Γίγαντες- flash back

Ο εμπυχωτής ενημερώνει λέει στους συμμετέχοντες να καθίσουν κουλουριασμένοι στο πάτωμα. Ενημερώνει την ομάδα ότι θα ανατρέξουν πίσω στον χρόνο για να φτιάξουν τη σκηνή της γέννησης των γιγάντων. Εξηγεί ότι θα χτυπήσει το τύμπανο τρεις φορές. Κάθε φορά που οι συμμετέχοντες ακούνε τον χτύπο θα πρέπει σταδιακά να σηκωθούν από το πάτωμα ώστε στον τρίτο χτύπο να καταλήξουν όρθιοι σε μία στάση που αναπαριστά την μορφή των Γιγάντων.

13) Τι να ψιθύρισε η Γη στους Γίγαντες- χαλασμένο τηλέφωνο

Ο εμπυχωτής σε ρόλο Γης και η ομάδα σε ρόλο Γιγάντων παίζουν χαλασμένο τηλέφωνο με τη λέξη πόλεμος.

14) Πόλεμος

Ο εμπυχωτής εξηγεί στην ομάδα που παραμένει σε ρόλο ότι θα διερευνήσουν την αντίδραση των Γιγάντων στην οδηγία της μάνας Γης. Εξηγεί ότι μέσα στα χέρια του κρατάει την φωνή της ομάδας. Όσο ανοίγει τα χέρια του οι συμμετέχοντες δυναμώνουν την φωνή τους. Όσο τα κλείνει η ένταση χαμηλώνει. Ξεκινάει με ένα αααααα και μετά με τη λέξη πόλεμος.

15) Αφήγηση από Σαββόπουλο με τη συνοδεία μουσικής- Παρουσίαση φωτογραφιών

Ο εμπυχωτής βάζει στο Cd player το κομμάτι από τη μυθολογία του Σαββόπουλου που αφορά την Γιγαντομαχία και στα κατάλληλα σημεία εμφανίζει τις εικόνες με τα φυσικά φαινόμενα. Ακολουθεί το κείμενο της αφήγησης: «Οι Γίγαντες εκσφενδόνιζαν εναντίον τους βουνά, νησιά βουλιάζανε στη θάλασσα, στεριές γκρεμίζονταν, αλλάζανε πορεία τα ποτάμια, ή χάνονταν για πάντα μες στη Γη. Το Αιγαίο είχε γίνει κόλαση. Η Θεσσαλία χάθηκε μέσα σ' έναν πάταγο και όλες οι οροσειρές; τραντάζονταν συθέμελα: Σαν τα φύλλα των δέντρων έτρεμαν ο Όλυμπος, το Πήλιο, η Πίνδος.

Οι θεοί του Ολύμπου ζωστήκανε πάλι τα άρματα. Όπως και στην Τιτανομαχία, μπροστά βγήκε ο Δίας αρχηγός, κρατώντας στα χέρια τους κεραυνούς και έχοντας τυλίξει στο στήθος του, για θώρακα, το κατσικόδερμα της αίγας Αμάλθειας - γι' αυτό και ο θώρακας λέγεται

αιγίς, από το αίγα- Δίπλα στον Δία στάθηκε όλο το θεϊκό του σόι: ο Ποσειδώνας, ο Απόλλωνας, ο Ήφαιστος, η Σφίγξ, το Κράτος και η Βία. Όλοι οι δικοί του. Και πλάι στο Πάνθεο με τ' άλογα και τ' άρματα τα φτερωτά έτρεχαν καβάλα στα γαϊδούρια τους οι Σίληνοί και οι Σάτυροι αλαλάζοντας, ένας λόχος γαϊδουριών και τραγοπόδαρων τρέχανε κι αυτοί να βοηθήσουν βγάζοντας φοβερές κραυγές: «Πάν! Πάν! Πάν!». Να τους ακούν οι Γίγαντες και να παθαίνουν πανικό.

Νικάνε όπου να 'ναι οι θεοί. Όμως οι Γίγαντες δε λένε ακόμα να λυγίσουν. Αντιστέκονται με μεγάλη λύσσα, αν και χαμένοι πια οι καημένοι. Ένα βήμα μπρός, δύο πίσω, κοντεύουν πια να νικηθούν, εκτός κι αν γίνει κάποιο θαύμα.

Όρμησαν πάνω τους οι θεοί κι άρχισαν να τους γκρεμίζουν έναν-έναν.

Τον Γίγαντα Εγκέλαδο, που ήθελε να κλέψει την Αθηνά και να γίνει κυρίαρχος της θάλασσας τον καταδίωξε η Αθηνά σ' όλη τη Μεσόγειο και του πέταξε κατακέφαλα ολόκληρη τη Σικελία. Εκεί από κάτω τον έθαψε, τον Εγκέλαδο. Τον Πολυβύτη τον κυνήγησε ο Ποσειδώνας μέσα στο Αιγαίο. Έκοψε με την τρίαινά του ένα κομμάτι απ' την Κώ, και μ' αυτό το κομμάτι απ' την Κώ τον πλάκωσε τον Γίγαντα. Αυτό το κομμάτι είναι η Νίσυρος. Εκεί από κάτω είναι θαμμένος ο Πολυβώτης. Τον άλλον πάλι Γίγαντα, τον Πελωρέα, που έριξε επάνω στο κεφάλι του Διονύσου ολόκληρο το Πήλιο, τραβάει το ξίφος του και τότε κυνηγάει, ο Άρης. Ως μέσα στο ποτάμι του Σπερχειού τον κυνήγησε. Εκεί πέρα τον σκότωσε κι έγινε αίμα το ποτάμι. Και σ' έναν άλλο φοβερό Γίγαντα, τον Εφιάλτη, του πέταξε ένα βέλος ο Απόλλων και το βέλος καρφώθηκε στ' αριστερό του μάτι. Έτσι φριχτά πέθανε ο Εφιάλτης.

Αιώνες μετά οι άνθρωποι, σκάβοντας τα χωράφια τους έβρισκαν μέσα κόκκαλα απ' τους σκοτωμένους Γίγαντες. Σου έδειχναν βράχους τεράστιους κι ογκόλιθους που εκσφενδόνισαν ο ένας εναντίον του άλλου, οι αντίπαλοι της Γιγαντομαχίας. Και ηφαίστεια σαν το Βεζούβιο και σαν την Αίτνα βγάζουν ακόμα καπνό, φωτιά και λάβα γιατί μέσα στα σπλάχνα τους είναι θαμμένοι οι Γίγαντες»

16) Επιστροφή στα φυσικά φαινόμενα της άσκησης 4.

Μία- μία οι ομάδες παρουσιάζουν το φυσικό φαινόμενο που τους είχε ανατεθεί στην άσκηση 4 ενώ οι υπόλοιποι συμμετέχοντες αντιδρούν σε ρόλο κατοίκων της Γης που έρχονται αντιμέτωποι με αντίστοιχα φαινόμενα.

17) Συζήτηση- Παράρτημα Γ

Μόλις τελειώσει η αφήγηση και ολοκληρωθεί η δραστηριότητα 16 ακολουθεί συζήτηση για το πώς αυτή η ιστορία εξηγεί όχι μόνο την προέλευση όλων αυτών των θεών αλλά και άλλα γεγονότα που συμβαίνουν στη φύση (**αναφορά στο συμβολισμό των μύθων και την άσκηση με ντέφι**). Ο εμπυχωτής μοιράζει το Παράρτημα Γ στους συμμετέχοντες και ακολουθεί καταιγισμός ιδεών για τα γεγονότα στη φύση που αναφέρονται στις ιστορίες που διαπραγματεύτηκαν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου και πως οι Αρχαίοι Έλληνες τα εξήγησαν μέσα από τους μύθους τους. (Παράδειγμα: Κεραυνοί- φτιάχτηκαν από τους Κύκλωπες και δόθηκαν στον Δία για να τους χρησιμοποιήσει ως όπλο). Οι συμμετέχοντες συμπληρώνουν το Παράρτημα Δ.

18) Δημιουργία μύθου

Ο εμπυχωτής ενημερώνει τους συμμετέχοντες ότι θα προσπαθήσουν να δημιουργήσουν/συνθέσουν τους δικούς τους μύθους για να εξηγήσουν κάποιο φυσικό

φαινόμενο ή σχηματισμό της γης. Θα μπορούσε να είναι οτιδήποτε, από την προέλευση των τυφώνων για το πώς δημιουργήθηκε ένα φαράγγι ή μια οροσειρά. Παράρτημα Ε.

Κατευθυντήριες γραμμές για τη δημιουργία του μύθου:

Α. Η ιστορία σας πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο Ολύμπιους θεούς. Μπορεί να περιέχει και άλλες θεότητες δική σας επινοήσης.

Β. Με την ιστορία σας πρέπει να εξηγήσετε ένα φυσικό φαινόμενο (π.χ. ένα καιρικό φαινόμενο) ή κάποιο γεωλογικό σχηματισμό (μια οροσειρά, μια μεγάλη κοιλάδα, μια θάλασσα, έναν ωκεανό, ένα σύμπλεγμα παγόβουνων, κ.λπ.).

Γ. Η ιστορία σας πρέπει να έχει σαφή αρχή, μέση και τέλος.

Δ. Η ιστορία σας θα πρέπει να δείχνει ότι ξέρετε με σαφήνεια κάτι για την ελληνική μυθολογία. Θα το κάνετε αυτό, συμπεριλαμβάνοντας λεπτομέρειες που ξέρετε για τους Ολύμπιους θεούς σχετικά με τις αρμοδιότητες και τα σύμβολα ή την προσωπικότητά τους.

Μερικές ιδέες για σκέψη και έμπνευση:

- Πως δημιουργήθηκε η οροσειρά της Πίνδου;
- Πως δημιουργήθηκε ο ποταμός Λάδωνα;
- Πως δημιουργήθηκαν ο Βόρειος και ο Νότιος Πόλος;
- Γιατί είναι σκοτάδι τη νύχτα;
- Τι υπάρχει στη μέση της γης;

ΚΛΕΙΣΙΜΟ

19) Ομαδικό γλυπτό

Η ομάδα υιοθετεί τον ρόλο του γλύπτη και κάθε συμμετέχοντας μεταμορφώνει τον εαυτό του σε άγαλμα που έχει μια συγκεκριμένη στάση ή σχήμα. Το σχήμα αυτό- ρεαλιστικό ή αφαιρετικό- εκφράζει μια πτυχή ενός θέματος ή μιας ιδέας που συζητήθηκε. Η συλλογική δημιουργία του αγάλματος ενθαρρύνει τα μέλη της ομάδας να δώσουν τη δικιά τους ερμηνεία για την εμπειρία ή τα γεγονότα που βίωσαν στο εργαστήριο.

Παράρτημα Α

Στην αρχή υπήρχε μόνο το Χάος. Πυκνό σκοτάδι σκέπαζε τα πάντα, ώσπου από το χάος γεννήθηκε η Γη κι από τη Γη τα βουνά, η θάλασσα και μετά ο Ουρανός με τον ήλιο, το φεγγάρι και τ' αστέρια. Τότε ο Ουρανός και η Γη ενώθηκαν και γέννησαν τους Τιτάνες και τις Τιτανίδες.

Οι Τιτάνες και οι Τιτανίδες ήταν παιδιά φρικτούτσικα, γιγάντια κι ατίθασα. Κι επίφοβα γιατί δεν είχαν κανόνες γύρω τους δεν είχαν νόμους για να τα συμμαζεύουν. Δεν είχε τάξη ακόμα ο κόσμος.

Μερικά απ' αυτά τα γιγάντια πλάσματα δεν είχαν καν μάτια. Είχαν μόνο ένα μεγάλο μάτι στη μέση του μετώπου! Κύκλωπες τους λέγανε. Και κάτι άλλοι πάλι-οι Εκατόγχειρες- είχαν πενήντα κεφάλια και εκατό χέρια ο καθένας που έβγαιναν απ' το στήθος τους κι απ' την κοιλιά τους!

Κι όλα αυτά τα πλάσματα μαζί έκαναν τρομακτική φασαρία. Ο πατέρας τους ο Ουρανός δεν τα ήθελε καθόλου. Πήγε και τα παράχωσε μέσα σε κάτι χαντάκια, σε κάτι χαράδρες, σε κάτι κοιλώματα της Γης, να μην τα βλέπει αυτά τα τέρατα.

Τα λυπήθηκε όμως η μάνα τους η Γη και πιο πολύ τα πόνεσε γι' αυτό. "Αχ, παιδιά μου", αναστέναξε, "εν τέλει, αυτός ο Ουρανός είναι πολύ κακός πατέρας. Δεν τόνε θέλω καθόλου. Δε θέλω να 'ρχεται κοντά μου. Δεν τόνε θέλω να ξανάρθει εδώ κάτω. Τον σιχάθηκα".

Και τότε μίλησε ο μικρότερος απ' τούς Τιτάνες ο Κρόνος «Μη στεναχωριέσαι, μάνα», της είπε, «Κι εγώ θα κανονίσω να μη ξανάρθει εδώ κάτω, να μή σε ξαναπειράξει πια».

Έκείνο το βράδυ, λοιπόν, που ο Ουρανός επισκέφτηκε τη Γη, πάει κρυφά-κρυφά ο Κρόνος και μ' ένα σιδερένιο δρεπάνι, καμπυλωτό σα ράμφος κοράκου ... χράπ! του κόβει ένα κομμάτι από την κοιλιά του!!

Πετιέται πάνω ο Ουρανός και φεύγει ουρλιάζοντας κατάρες: «Να σε αφανίσει το ίδιο το παιδί σου, Κρόνε καταραμένος να 'σαι». Αυτό του είπε κι έφυγε μακριά και δεν ξαναπλησίασε στη Γη, παρά χιλιάδες χρόνια μετά, όταν ένωσε επιτέλους καλοσύνη, πόνο κι αγάπη για τους ανθρώπους και τη Γη.

Ας ξαναγυρίσουμε τώρα στον Κρόνο, εκεί πού τον αφήσαμε. Σηκώνει το κομμάτι από την κοιλιά του πατέρα του ψηλά και το πετάει έτσι ματωμένο μες στη θάλασσα. Σηκώθηκε τότε αφρός μεγάλος. Άφρισε όλη ή θάλασσα. Και μέσα απ'

τον αφρό, αφρό, αφρό η Αφροδίτη! Να την.

Αναδύεται υπέροχη, μ' ένα σμάρι από σπυργίτια γύρω απ' το καστανόχρυσο κεφάλι της. Αρμενίζει πάνω σ' ένα όστρακο και στα Κύθηρα πλέει, κι από κει πάει πια και εγκαθίσταται στην Πάφο της Κύπρου. Με το πού πάτησε στην Πάφο, λουλουδάκια και πράσινη χλόη φύτρωσαν γύρω απ' τα ποδαράκια της.

Ήταν η πρώτη απ' τούς καινούργιους θεούς κι είχε για έργο της: την αληθινή αγάπη και την άδολη ομορφιά.

Στο μεταξύ, ο Κρόνος λευτέρωσε τ' αδέρφια του, τούς Τιτάνες, κι αυτά απλώθηκαν σ' όλη τη Γη και κάναν τα δικά τους παιδιά. Έτσι ήρθε στον κόσμο η γενιά των καινούργιων θεών.

Δηλαδή απ' τους Τιτάνες και τίς Τιτανίδες βγήκαν οι καινούργιοι θεοί: Ποσειδώνας, ο θεός της θάλασσας. Ο Άδης, ο θεός του Κάτω Κόσμου και άλλοι και άλλοι.

Ο Κρόνος όμως, δε λευτέρωσε όλους τους Τιτάνες. Δε λευτέρωσε τους Κύκλωπες και τους Εκατόγχειρες.

Τούς φοβόταν. Ακόμα πιο πολύ όμως, φοβόταν τα ίδια τα δικά του τα παιδάκια, γιατί τον είχε καταραστεί ο πατέρας του ο Ουρανός ότι «ένα παιδί σου θα σ' αφανίσει». Έπιανε λοιπόν τα μωρά του μόλις γεννιόντουσαν και τα κατάπινε.

Έτσι κατάπιε την Εστία, τη θεά της νοικοκυροσύνης και μετά κατάπιε τη Δήμητρα, τη θεά της γεωργίας και των καρπών και μετά κατάπιε τον ίδιο τον Άδη, τον βασιλιά του Κάτω Κόσμου. Και μετά τον Ποσειδώνα, τον θεό της θάλασσας.

Είδε κι απόειδε η γυναίκα του η Ρέα. Όταν ήταν έτοιμη να γεννήσει πάλι, πάει και γεννάει σε μια σπηλιά στην Κρήτη το καινούργιο της παιδί, τον Δία. Γυρνάει στον άντρα της τόν Κρόνο, που περίμενε πώς και πώς να φάει το νεογέννητο και του δίνει μια πέτρα που την είχε τυλίξει μέσα σέ φασκιές μωρού.

Την παίρνει και την καταπίνει την πέτρα ο Κρόνος. Έτσι ξεγελάστηκε. Κι έτσι γλίτωσε ο Δίας. Μέσα στη σκοτεινή σπηλιά, με συντροφιά του μια κατσίκια, την Αμάλθεια.

Με το δικό της το γάλα μεγάλωνε κι όταν μεγάλωσε λιγάκι, πάει και βρίσκει τη μάνα του τη Ρέα και της ζητάει, κρυφά, να τον κάνει υπηρέτη του μπαμπά του, του Κρόνου. Άλλα να μην του το πει.

Γίνεται, λοιπόν, ο Δίας υπηρέτης του πατέρα του και του δίνει να πιεί μια ολόκληρη κανάτα μέλι, πού μέσα όμως είχε ανακατέψει ένα ματζούνι. Όποιος το πίνει, ξερνούσε όλη νύχτα κι ο Κρόνος με το που το ήπιε, έβγαλε τα τζιέρια του.

Έβγαλε ό,τι είχε και δεν είχε. Πρώτα-πρώτα την πέτρα που είχε καταπιεί και ύστερα τον Ποσειδώνα, τον Άδη, τη Δήμητρα, την Εστία κι έπεσε αμέσως σε λήθαργο.

Τον πιάνει τότε ο Δίας, του φοράει τα δεσμά, τον δένει γερά και τον παίρνει μαζί του εκεί που τελειώνει ο κόσμος εκεί που τελειώνει η θάλασσα, εκεί που είναι το νησί των Μακάρων.

Κοιμόταν ο Κρόνος, τίποτα δεν κατάλαβε, καί τον σωριάζει εκεί πέρα καί βάζει τον Άνεμο φρουρό να μην μπορεί πια να το σκάσει. Έτσι καί πάει να κουνηθεί, σηκώνεται καί τον πετάει πίσω ξανά, ο μεγάλος Άνεμος.

Όσο για τον καινούργιο θεό, τον Δία, μαζί με τ' αδέρφια του, τους άλλους θεούς ανέβηκαν κι εγκαταστάθηκαν στην κορυφή του Ολύμπου. Ό Δίας πήρε μαζί του για φυλαχτό το κέρατο από εκείνη την κατσίκια που τον μεγάλωσε την Αμάλθεια.

Αυτό το κέρατο που λέτε ήταν μαγικό, ό,τι φαγητό ήθελες, ξεχείλιζε ή πεταγόταν από μέσα σαν... τοστιέρα. Κι ό,τι ήθελες να πεις, οποιοδήποτε ποτό, ανάβλυζε μέσα απ' αυτό το κέρατο. Το κέρας της αφθονίας. Έτσι το έλεγαν οι αρχαίοι παππούδες μας: Το κέρας της αίγας.

Κι από ευγνωμοσύνη ο Δίας ανέβασε στον ουρανό την αίγα, την Αμάλθεια. Την έκανε αστερισμό. Κι έτσι άρχισε να μπαίνει τάξη στην απεραντοσύνη.

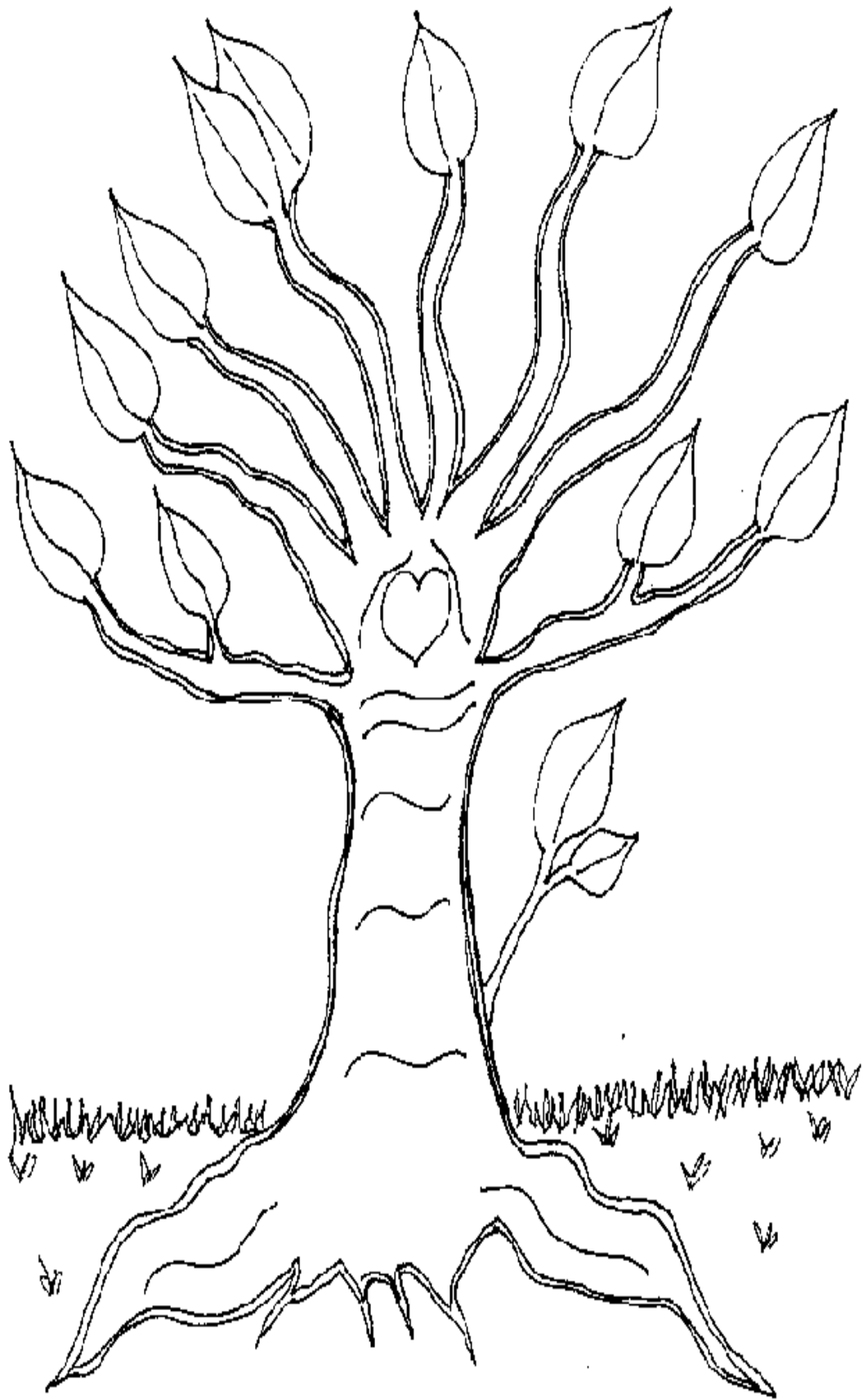
Πως ο καλός ταχυδακτυλουργός βγάζει από ένα τίποτα λαγό, μαντήλι κόκκινο ή περιστέρι κι αποκαλύπτει αργά-αργά μια γυναίκα μετέωρη πού πετάει;

Έτσι άρχισε δειλά-δειλά, να ξεπροβάλει από ψηλά ο κόσμος μας σα ζωγραφιά μες απ' το χάος. Με το αστεράκι του Αιγόκερω. Το βράδυ φαίνεται απ' τις ταράτσες μας, μά πιο καλά φαίνεται από καμιά ήσυχη παραλία του καλοκαιριού. Αχ, ο κόσμος μας σα ζωγραφιά.

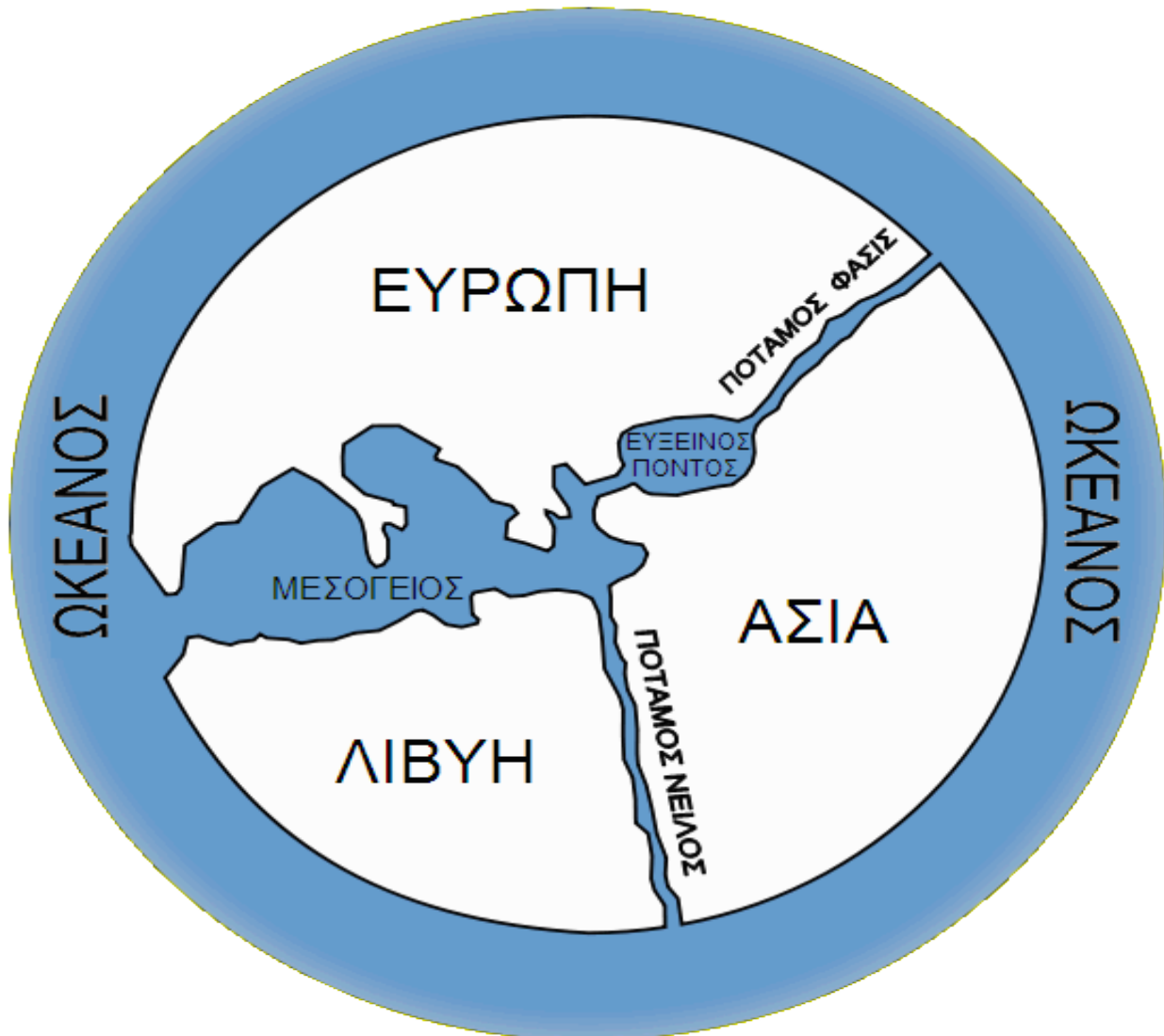
Οι Τιτάνες θυμώσανε πολύ όταν έμαθαν ότι ο αδερφός τους ο Κρόνος εξορίστηκε για πάντα απ' τον Δία. Του 'χαν μεγάλη υποχρέωση του Κρόνου. Αυτός δεν τους είχε κάποτε ελευθερώσει; Πως ν' αδιαφορήσουν τώρα;

Κήρυξαν πόλεμο λοιπόν, επανάσταση, ενάντια στους θεούς του Ολύμπου και οχυρώθηκαν στο δικό τους βουνό, την Όθρυ. Οι Ολύμπιοι συγκεντρώθηκαν ακριβώς απέναντι, στο συννεφιασμένο Όλυμπο.

Παράρτημα Β

Παράρτημα Γ

Η ελληνική άποψη για τον κόσμο είναι λίγο διαφορετική από τη δική μας. Οι Έλληνες πίστευαν ότι η Γη ήταν επίπεδη, αλλά κυκλική, όπως ένα χάρτινο πιάτο. Στο κέντρο του σύμπαντος ήταν η Ελλάδα. Ο κόσμος τους διαιρούνταν από τη Μεσόγειο. Το ποτάμι Ωκεανός κυλούσε γύρω από τον κόσμο με μια δεξιόστροφη κίνηση. Στο βορά ζούσαν οι Υπερβόρειοι – ένας εξαιρετικά χαρούμενος λαός- των οποίων η ζωή ήταν γλυκιά. Στα νότια ζούσαν οι Αιθίοπες. Οι Αιθίοπες λέγεται ότι είχαν σχετικά καλές σχέσεις με τους θεούς και τους άρεσε να τους διασκεδάζουν. Στα δυτικά ήταν τα Ηλύσια Πεδία, ότι κοντινότερο είχαν οι Έλληνες στην έννοια του Παραδείσου. Μόνο οι καλύτεροι και εξυπνότεροι των νεκρών μπορούσαν να πάνε εκεί.

Παράρτημα Δ

Φυσικό Φαινόμενο

Πως το εξηγεί ο μύθος

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

Σημειώσεις:

Παράρτημα Ε

Σχέδιο για τη συγγραφή του μύθου

Ο Τίτλος μου: _____

Το όνομά μου: _____

Τι θα εξηγήσει αυτός ο μύθος για τον κόσμο; (Π.χ. Γιατί φυσάει ο άνεμος)

Εισαγωγή (Αρχή ιστορίας):

Πότε συνέβη η ιστορία; (Π.χ Πριν πολλά πολλά χρόνια – Όχι μια φορά κι έναν καιρό)

Πού θα λάβει χώρα η ιστορία σας; (περιβάλλον χώρος)

Ποιοι θα είναι οι χαρακτήρες-πρωταγωνιστές της ιστορία σας; (Συνήθως ένα θεός και ένας θνητός αλλά και άλλοι)

Τι συμβαίνει στην ιστορία; (Πλοκή)

Το πρώτο πράγμα:

Μία λεπτομέρεια σχετικά με αυτό:

Δεύτερο πράγμα:

Μία λεπτομέρεια σχετικά με αυτό:

Τρίτο πράγμα:

Μία λεπτομέρεια σχετικά με αυτό:

Πώς θα τελειώσει αυτός ο μύθος; (Συμπέρασμα)
